

De rijke man en de arme Lazarus

Men zou die rijke man "de arme rijke" kunnen noemen en de arme Lazarus "de rijke arme".

En het gaat in deze gelijkenis niet alleen om deze twee personen, maar er komt ook duidelijk een derde persoon ter sprake en dat is Abraham.

Deze buitengewoon interessante gelijkenis heeft Jezus verteld en is te vinden in Lucas 16 vanaf vers 19:

19 En er was een rijk man, die gekleed ging in purper en fijn linnen en elke dag schitterend feest hield.

De rijke man was in purper en fijn linnen gekleed. Het purperrode opperkleed was in die tijd de kleding van vorsten en rijken en zo'n gewaad gold als luxe.

Het fijne linnen was zijn onderkleed en was in die tijd een uit Egypte geïmporteerd artikel.

De rijke man hield elke dag een schitterend feest, zoals Jezus het noemde.

Genot was kennelijk zijn levensdoel en dan met mensen van zijn niveau.

20 En er was een bedelaar, Lazarus genaamd, vol zweren,

Dit is de enige keer, dat iemand in een gelijkenis een naam draagt: Lazarus, afgeleid van het Hebr. Woord Eleazar en dat betekent: God helpt.

21 En hij verlangde ernaar verzadigd te worden met de kruimeltjes die van de tafel van de rijke man vielen; maar ook de honden kwamen en likten zijn zweren.

Er staat hier dat Lazarus werd "nedergelegd" . Het zou er op kunnen duiden, dat hij mogelijk verlamd was.

Hij was neergelegd bij het voorportaal van de rijke man en

een voorportaal is een soort luxe entree van een groot huis.

Er staat dat Lazarus een bedelaar was en zijn helpers legden hem niet voor niets neer bij de entree van die rijke man die elke dag feest hield.

Want zó probeerde hij door bedelen aan zijn kostje te komen en waarschijnlijk waren er ook wel welgestelde vrienden van de rijke man, die Lazarus een geldstuk toe wierpen.

Misschien dat deze rijke man zelf dat ook wel eens gedaan heeft omdat hij deze bedelaar bij naam kende.

De rijke man was wel degelijk een Joodse gelovige want hij spreekt Abraham in het dodenrijk aan met "vader Abraham".

Hij had wel geloof in God maar meer liefde voor genot dan voor God. Paulus schrijft in 2 Tim. 3:4 over gelovigen die een schijn van godsvrucht hebben met meer liefde voor genot dan

voor God. Zo was het ook met deze rijke man.

Genieten, enkel genieten, dat was het hoofddoel van zijn leven. Meer liefde voor genot dan voor God.

Deze Lazarus verlangde er naar zijn honger te stillen met wat van de tafel van de rijke afviel.

Hiermee wordt volgens Schriftkenners mee bedoeld de stukken brood, die destijds door de gasten gebruikt werden om de handen aan af te vegen en die vervolgens onder de tafel werden gegooid.

Zelfs kwamen de honden zijn zweren likken.

De zieke was blijkbaar te zwak om dit likken te verhinderen. Deze onreine straathonden verhoogden de kwelling van de bedelaar Lazarus.

22 Het geschiedde, dat de arme stierf en door de engelen gedragen werd in Abrahams schoot.

En het geschiedde ... nu treedt er een wending op in het verhaal. Als de zwakste, stierf Lazarus het eerst en over zijn begrafenis wordt met geen woord gerept.

En door de engelen gedragen werd ... engelen zijn dienende geesten die volgens Hebr. 1:14 uitgezonden worden ten dienste van hen, die het heil zullen beërven.

In Abrahams schoot wil dan zeggen: Bij de maaltijd dicht in de buurt van aartsvader Abraham.

En deze arme bedelaar Lazarus mag zich verheugen in de liefderijke nabijheid van de stamvader van Israël, op een plek waar het aangenaam en koel is volgens de rabbijnse overlevering.

23 Ook de rijke stierf en hij werd begraven. En toen hij in het dodenrijk zijn ogen opsloeg onder de pijnigingen, zag hij

Abraham van verre en Lazarus in zijn schoot.

Hij werd begraven ... dit wordt hier door Jezus niet zonder reden genoemd; waarschijnlijk werd het een begrafenis die bij een rijke paste. En er zullen ook wel plechtige en vrome woorden uitgesproken zijn over de rijke.

En toen hij in het dodenrijk zijn ogen opsloeg ... hoewel zonder lichaam was de rijke wel een persoonlijkheid die dingen kon waarnemen.

Het dodenrijk – in het Grieks Hades en in het Hebreeuws Sjeool - is de verblijfplaats van de gestorvenen voor Jezus' dood en opstanding.

De ene kant was een verblijfplaats voor hen die verloren zouden gaan; de andere kant voor hen, die behouden zouden worden.

Toen Jezus stierf en nederdaalde in het dodenrijk, kwam het dodenrijk in grote beroering want er stierf iemand, die nooit

gezonddigd had, een Mensenzoon met hetzelfde vlees en bloed als wij.¹

De ziel die zondigt, die zal sterven, zo luidt het schriftwoord maar Jezus had nooit gezondigd en stierf toch door de kruisdood.

En toen Hij in het dodenrijk nederdaalde, moest de duivel de sleutel van het dodenrijk aan Jezus overdragen. Hij werd ontroond en heeft ons bevrijd van angst voor de dood.

Van die wijsheid Gods heeft niemand, ook de duivel niet, geweten want anders zou hij de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben.²

Omdat Jezus van toen af de macht had over de dood en het dodenrijk, heeft Hij, toen Hij opvoer naar de hemel naar Zijn Vader, degenen die in het dodenrijk aan de kant van Abraham verbleven, mee genomen naar het paradijs.

¹ Hebr. 2:14

² 1 Cor. 2:8

Paulus schrijft in Efeze 4:8 daarover:

Daarom heet het: opgevaren naar den hoge voerde Hij krijgsgevangenen mede, gaven gaf Hij aan de mensen.

Een wedergeboren christen gaat nu door het volbrachte werk van Jezus naar boven en komt niet in het dodenrijk. Maar van belang is, dat hij of zij daar niet naakt aan komt – dat wil zeggen – zonder bekleed te zijn met de vrucht van de Geest.³

2 Cor. 5:1/3 noemt hierover:

1 Want wij weten, dat, indien de aardse tent, waarin wij wonen, wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, in de hemelen, niet met handen gemaakt, een eeuwig huis.

2 Want hierom zuchten wij: wij haken ernaar met onze woonstede uit de hemel overkleed te worden.

³ 2 Cor. 5:3

3 Als wij maar bekleed, en niet naakt, zullen bevonden worden.

Kom je daar aan - om het zo te zeggen - met de "hakken over de sloot" zoals de misdadiger aan het kruis of kom je daar aan, bekleed met de vrucht van de Geest: De zachtmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid en het geduld van Jezus.

Dan zijn wij niet "naakt" maar "bekleed".

We gaan verder met wat de rijke man riep naar Abraham, die hij van verre zag, met Lazarus in zijn nabijheid.

24 En hij riep en zeide: Vader Abraham, heb medelijden met mij en zend Lazarus opdat hij de top van zijn vinger in water dope en mijn tong verkoele, want ik lijd pijn in deze vlam.

De rijke kwam niet daar, waar hij gehoopt had te zullen komen. Zijn vrienden, met wie hij gefeest had dag aan dag, zullen hem wel de hemel in hebben geprezen maar hij had geleefd

met meer liefde voor genot dan voor God. Hij had een schijn van godsvrucht en had zijn naaste niet lief als zichzelf.

De gestorven rijke man was een echte Jood die vader Abraham bewonderde. "Heb medelijden met mij, vader Abraham."

Hij meende ook nog over Lazarus te kunnen beschikken en riep: Zend Lazarus.

Hij had dorst en riep het uit: ik lijd pijn in deze vlam. Het is een beeld van de pijn van onverzadigde verlangens en genot.

25 Maar Abraham zeide: Kind, herinner u, hoe gij het goede tijdens uw leven hebt ontvangen en insgelijks Lazarus het kwade; nu wordt hij hier vertroost en gij lijdt pijn.

Abraham geeft de arme rijke een mild antwoord: Kind, herinner u ...Men kan zich dus kennelijk in het dodenrijk dingen van vroeger herinneren en het ging

de rijke alleen maar om aards goed en genot.

En dan spreekt Abraham verder tot de rijke:

26 En bij dit alles, er is tussen ons en u een onoverkomelijke kloof, opdat zij, die vanhier tot u zouden willen gaan, dit niet zouden kunnen, en zij vandaar niet aan onze kant zouden kunnen komen.

Die onoverkomelijke kloof illustreert de onherroepelijkheid van de eeuwige bestemming. Men kan niet van de ene kant naar de andere kant gaan. De kloof is onoverkomelijk.

Van hier naar daar gaan, dat kan niet, ook al zouden ze het willen, en omgekeerd gaat ook niet.

De arme rijke berust in de afwijzing van zijn eerste verzoek en komt nu met een nieuw verzoek:

27 Doch hij zeide: Dan vraag ik u, vader, dat gij hem naar het

huis van mijn vader zendt, want ik heb vijf broeders.

Gezien de ernst van zijn toestand waarin hij nu is, moeten zijn vijf broers gewaarschuwd worden. De rijke stelt aan vader Abraham voor, dat Lazarus dat zou moeten doen. Iemand die uit de doden opgewekt is en je komt waarschuwen, dat moet toch wel indruk maken.

28 Laat hij hen dan ernstig waarschuwen, dat ook zij niet in deze plaats der pijniging komen.

Laat hij hen dan ernstig waarschuwen, zo roept de arme rijke naar vader Abraham aan de andere kant.

28 Laat hij hen dan ernstig waarschuwen, dat ook zij niet in deze plaats der pijniging komen.

29 Maar Abraham zeide: Zij hebben Mozes en de profeten, naar hen moeten zij luisteren.

30 Doch hij zeide: Neen, vader Abraham, maar indien iemand

van de doden tot hen komt, zullen zij zich bekeren.

De rijke man is het niet eens met de woorden woorden van Abraham. Er moet iets spectaculairs gebeuren en dan zullen mijn broers zich bekeren.

Maar het antwoord van Abraham is duidelijk:

31 Doch hij zeide tot hem: Indien zij naar Mozes en de profeten niet luisteren, zullen zij ook, indien iemand uit de doden opstaat, zich niet laten zeggen.

En zo is het ook nu. Zelfs in hotel kamers kunnen mensen het woord van God vinden.

Maar waar kiest men voor? Ook nu in deze tijd is er meer liefde voor genot dan voor God.

Wat mankeerde er dan aan de rijke?

Hij had meer liefde voor genot dan voor God. Hij had een schijn van godsvrucht.

Van de drie genoemde personen in deze gelijkenis is Abraham de meest godvruchtige. Hij had ook de beste plaats toen hij nog in het dodenrijk was.

- Abraham was ook rijk, zeer rijk zelfs, maar vrijgevig. Hij gaf tienden van zijn bezit aan Melchizedek, de koning van Salem.
- Bij onenigheid tussen de herders van Abraham en de herders van Lot zei hij tegen Lot: Laat er toch geen twist zijn tussen mij en u want wij zijn mannen broeders. Kies waar je heen wilt gaan. Ga jij naar rechts dan ga ik naar links.⁴ Abraham was onzelfzuchtig en had God werkelijk lief.
- Abraham hield vast aan Gods beloften, hoewel hij soms lange tijd het tegendeel daarvan zag in zijn leven. Maar op Gods tijd en wijze werden deze beloften aan hem en Sara vervuld.

⁴ Genesis 13:8

- Abraham had God werkelijk lief en gehoorzaamde hem, zelfs toen God van hem vroeg om zijn enige zoon te gaan offeren op de berg Moria.

Maar de beproeving kwam nooit boven zijn vermogen, want toen hij het mes pakte om zijn zoon te slachten riep de Engel des Heren tot hem van de hemel: Abraham, Abraham, strek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet ik, dat gij godvrezend zijt en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt.⁵

Laten wij de tijd uitkopen en geestelijk rijke mensen worden. Leven naar het voorbeeld van Jezus: zonder zelfzucht.

Wel mogen wij genieten van de goede dingen van het leven maar de Here Jezus zullen wij liefhebben boven alles. Hij de nummer Eén in ons leven.

En zorgen wij daarbij ook goed voor de ander, dan zorgt God ook heel goed voor ons en zal het ons aan niets ontbreken.

De Heere zegene ons met zo'n inhoudsrijk leven.

⁵ Genesis 22:12